Enderrock | Helena Morén Alegret | Actualitzat el 17/01/2018 a les 20:00

Marina Rossell vs Dolo Beltrán, practicant l'ofici de cantautores

Dues de les protagonistes de l'exposició «D'ONES: (R)evolució en la música» conversen sobre la seva professió

Marina Rossell i Dolo Beltran | Juan Miguel Morales

Es porten vint anys i totes dues tenen personalitat de creadora. Després del seu pas per **Pastora**, **Dolo** (1974) signa el debut *Copilotos* (Sony Music, 2017), mentre que **Marina Rossell** (1954) continua extraient melodies essencials a *Cançons de la resistència* (Satélite K, 2015).

Dolo Beltran: El primer cop que vaig anar a Lisboa, un amic, Pau Berrondo, em va recomanar que anés a la Casa Alentejana. I allà et vaig trobar dinant i vaig anar directa a saludar-te, tot i que no ens coneixíem. Em va fer gràcia trobar-te. Em vas dir: "Has d'anar a buscar uns quaderns azulados!". Em vaig obsessionar a buscar-los, però només hi estava un cap de setmana i no vaig aconseguir-los. I tu me'n vas portar al cap d'un parell d'anys, quan ens vam tornar a trobar. Els he fet servir per a les notes d'assajos i de directe, afinació, ordre...

Marina Rossell: El novel·lista Paul Auster va introduir aquests quaderns a la seva literatura: són els llibrets amb què el dictador Salazar analitzava el règim. Es venien com a llibres de balanços, i que un governant ho apuntés tot en un quadernet, a Auster li va semblar simbòlic. Semblen quaderns Moleskine, l'escriptor els usa per escriure i per mi han estat els diaris de viatge a Guatemala, Ciudad Juárez, Mèxic...

D.B: Jo vinc d'un barri perifèric de Sant Boi, la ?Cope' (Ciutat Cooperativa), situat entre el manicomi i la Colònia Güell, on el que sonava era Isabel Pantoja. Més endavant vaig seguir

Martirio, Madonna... i va ser telonejant Róisín Murphy a Madrid quan em vaig adonar que havia de canviar d'actitud a l'escenari. Explicava tímidament coses meves -amb **Pastora** sempre he estat molt autobiogràfica-, darrere unes ulleres de sol. Recordo Pemi Fortuny (**Lax'n'Busto**) que em va dir: "Treu-te-les, has de mirar els ulls de la gent!". Em va costar un disc treure-me-les, i deixar de posar l'accent impostat que, com a actriu, havia incorporat.

M.R: Aquest ofici només l'aprens practicant-lo. I si tens sort de tenir encerts, podràs tirar endavant. Només ho pots fer submergint-t'hi, arriscant-te i sobretot agafant-lo amb les dues mans; embrutant-te de cançons, melodies, errors i encerts. A mi em va influir molt Maria Aurèlia Capmany, perquè partia d'una tradició propera. Aquí certes cançons ja tenien caspa, però als països amb un Estat al darrere, com Portugal, amb el fado, la música d'arrel tenia un camí internacional meravellós. Els catalans no hem pogut fer el mateix camí amb les cançons tradicionals: van ser oblidades durant la dictadura de Franco, o bé sobreexposades en l'època de Convergència. Jo les canto com si fossin cançons clàssiques de la nostra cultura: "Per tu ploro", "Cavaller enamorat", "La Santa Espina", "El virolai"... He fet feina d'agafar aigua i sabó, netejar-les i retornar-les.

D.B: Al principi de **Pastora** va ser divertit que una noia de barri, filla de fuster i mestressa de casa, acabés sent vocalista d'un grup amb els fills de **Pau Riba** i nets del poeta Carles Riba, i que a més en fos la lletrista [Somriu]! Va ser estrany, perquè em sonava el nom de Riba però m'havia arribat més un Serrat, o fins i tot un Sisa amb "Qualsevol nit pot sortir el sol". Amb **Caïm Riba** ens vam conèixer en un espectacle de la General Elèctrica i vam tenir una relació amb tant feeling que ens deien Dolocaïm, com si fos un medicament, perquè estàvem sempre junts. Vam ajuntar dos mons molt diferents. Jo no vaig parlar el català fins als 20 anys, quan vaig decidir aprendre'l perquè volia fer teatre i vaig fer classes particulars; abans l'únic que em parlava en català era el meu avi que era de Tortosa. A Pastora qui va portar el disc a una companyia vaig ser jo; el Pauet i el Caïm no ho haurien fet mai... Recordo com el Macaco em va animar i ens va fer de padrí.

M.R: Doncs tu filla de fuster i jo filla de pagès, venim d'oficis i treballs nobles. Gent que es buscava la vida, no els regalaven res. Vaig començar a cantar abans del franquisme, però el meu primer disc va sortir després de la mort de Franco, el 1976. A la sortida del túnel hi havia tantes coses a fer! Com el moviment feminista que va emergir a la Universitat, i allà vaig conèixer Magda Oranich, Núria Pompeia, Montserrat Roig, Teresa Pàmies, Lídia Falcón... Va ser un moment efervescent, sense antagonismes. Em vaig fer amiga de la Roig; a la Capmany l'anava a veure a casa seva, m'explicava coses i vam col·laborar juntes. Vam adaptar cançons populars amb intencions actuals com "La cançó del lladre", sobre els últims afusellaments de Franco, o "La presó de Lleida", parlant de l'Amnistia dels presos polítics. Així vaig gravar el primer disc, *Si volíeu escoltar* (CBS, 1977). Vaig conèixer i musicar Salvador Espriu, amb una lletra que recorda com joglars i trobadors es presentaven: "Si volíeu escoltar...".

D.B: Entre escoltar i cantar hi ha una gran part de psicoanàlisi. Cantar m'ha ajudat molt a treure el que em passa. Quan vaig gravar el segon disc de **Pastora**, *La vida moderna* (Sony/BMG, 2005), escoltant-lo a l'estudi vaig entendre que m'havia de separar de la parella que tenia en aquell moment. Ho tenia amagat i el disc m'ho va regirar tot. Igual que amb *Copilotos*, he fet el disc pensant de tenir copilots: estava embarassada del Mauro i buscava el meu públic. El fet que tingués un nom amb Pastora no era garantia que funcionaria sola, tot i que al final veus com en directe hi ha gent, no vinc de zero. Em ve de gust fer coses diferents. Busco explicar històries, més que buscar sons.